

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Complex language analysis as one of the methods in teaching Czech as a foreign language = Komplexní jazykový rozbor jako jedna z metod výuky češtiny jako cizího jazyka / [] / Květoslava Klímová, Martina Kurowski, Hana Svobodová -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika : časopis pro pedagogickou theorii a praxi -- ISSN 0031-3815 -- Roč. 71, č. 4 (2021), s. 602-607.

S přibývajícím počtem cizinců v České republice stojí učitelé před novým úkolem: jak vyučovat češtinu jako cizí jazyk. Autorky příspěvku přibližují metodu "komplexní jazykové analýzy", která podporuje proces učení tím, že propojuje abstraktní jazykové výrazy s pojmy reálného života. Metoda pracuje se třemi specifickými funkcemi: motivace k učení, opakování a procvičování učiva, prohlubování porozumění nové školní práci.

čeština ; cizí jazyk ; výuka ; učitel ; jazykový rozbor ; vyučovací metoda ; cizinec ; proces učení ; pojem ; abstrakce ; motivace učení ; opakování ; cvičení ; učivo ; porozumění ; Česko

<http://katalog.npmk.cz/documents/521695>

2.

Creating an acmeology-based inclusive environment for students from the temporarily occupied territories = Vytvoření inkluzivního prostředí založeného na akmeologii pro studenty z dočasně okupovaných území / [] / Natalia Marakhovska -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika : časopis pro pedagogickou theorii a praxi -- ISSN 0031-3815 -- Roč. 71, č. 4 (2021), s. 608-612.

V důsledku rusko-ukrajinského konfliktu na východě Ukrajiny vznikl koncept tzv. vnitřně vysídlených osob, z nichž většinu tvoří mladí lidé, kteří hledají bezpečné útočiště pro svůj další život, vzdělávání a pracovní příležitosti. Příspěvek přibližuje zkušenosti ukrajinské Mariupolské státní univerzity s organizací inkluzivního prostředí vycházejícího z principů akmeologie s cílem dosáhnout co nejvyššího možného rozvojového potenciálu a subjektivní spokojenosti studentů.

inkluzivní vzdělávání ; student ; koncepce ; mladí dospělí ; život ; vzdělávání ; pracovní příležitost ; rozvoj osobnosti ; subjektivní spokojenost ; univerzita ; zkušenost ; organizace výuky ; Mariupolská státní univerzita ; Ukrajina ; Rusko ; Rusko (federace) ; Mariupol (Ukrajina) ;

akmeologie ; inkluze ; rusko-ukrajinské vztahy

<http://katalog.npmk.cz/documents/521704>

3.

Kognitivní náročnost učebních úloh v zeměpise a matematice : prostor pro vzájemnou inspiraci? = Cognitive difficulty of learning tasks in geography and mathematics : space for mutual inspiration? / [] / Natálie Kotýnková, Pavlína Netrdová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Geografické rozhledy : výuka a popularizace geografie, ekologická výchova -- ISSN 1210-3004 -- Roč. 31, č. 3 (2021/2022), s. 28-31.

Článek na základě podrobné analýzy kognitivní náročnosti učebních úloh v učebnicích zeměpisu a matematiky ukazuje, jak se od sebe úlohy odlišují a čím se mohou oba předměty vzájemně inspirovat. Porovnává učebnice zeměpisu s učebnicemi matematiky z hlediska řazení obtížnosti úloh, možností pro tvořivou práci i rozvoje myšlenkových operací žáků. Klíčovou úlohu má učitel, který určuje cíl úloh a jejich včlenění do fáze výuky.

učebnice ; komparace ; výuka ; poznávací schopnost ; vyučovací předmět ; zeměpis ; matematika ; analýza ; tvořivost ; myšlení ; rozvoj ; žák ; role učitele ; cíl výuky ; inspirace ; obtížnost ; náročnost ; úlohy

<http://katalog.npmk.cz/documents/521200>

4.

Martin Kuchynka / [The life and work of Martin Kuchynka] / Lukáš Vízek -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Učitel matematiky -- ISSN 1210-9037 -- Roč. 29, č. 4 (2021), s.223-236.

Článek je věnován životu a dílu Martina Kuchynky (1843–1900), který působil jako středoškolský učitel matematiky, deskriptivní geometrie a kreslení na středních školách v Praze a Hradci Králové v druhé polovině 19. století. Zmíněny jsou Kuchynkovy životní osudy, jeho studium a výuka. Představeny jsou jeho odborné práce a tvorba učebnic geometrie, kreslení a cvičebnic matematických úloh.

učitel ; pedagog ; matematika ; geometrie ; výtvarná výchova ; historické hledisko ; učebnice ; střední škola ; Kuchynka, Martin, ; Kuchynka, Martin, ; deskriptivní geometrie ; cvičebnice ; cvičebnice středních škol ; matematické úlohy ; 1851-1900

<http://katalog.npmk.cz/documents/521500>

5.

Možnosti podpory duševního zdraví žáků = Opportunities for pupils' mental health support / [] / Anna Kubíčková, Lenka Felcmanová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogická orientace -- ISSN 1211-4669 -- Roč. 31, č. 1 (2021), s. 70-96.

V článku jsou popsány dopady negativních zkušeností v dětství na život jedince, současné možnosti podpory dětí s negativními zkušenostmi v českém školství, základní principy trauma respektujícího přístupu, systémové zavedení trauma respektujícího přístupu prostřednictvím rámce PBIS (Positive Behaviour Interventions and Support) a možnosti implementace PBIS v českých školách za účelem předcházení problémovému chování a podpory duševního zdraví všech žáků.

žák ; škola ; duševní zdraví ; mentální hygiena ; psychohygienická výchova ; spolupráce ve výchově ; dětství ; subjektivní spokojenost ; ohrožené dítě ; deprivovaný ; citová deprivace ; školství ; zákrok ; problémové dítě ; chování žáka ; klima školy ; zkušenost ; Česko ; traumata ; problémové chování

<http://katalog.npmk.cz/documents/521407>

6.

Na třídu s dvaceti dětmi připadá v Anglii asi šest učitelek, říká Veronika Olejníková / [In England they have six teachers caring for twenty children] / Veronika Olejníková ; Pavla Novotná -- cze

In: Poradce ředitelky mateřské školy : aktuální informace a praktické rady pro řízení mateřské školy -- ISSN 1804-9745 -- Roč. 11, č. 6 (únor 2022) (2021/2022), s. 24-27.

Rozhovor s Veronikou Olejníkovou, která působila osm let jako asistentka pedagoga a učitelka v předškolních zařízeních v Anglii. Hovoří o tom, jak se k práci v Anglii dostala, srovnává systém v české a anglické školce, jak vypadá typický den ve školce, zda jsou rozdíly mezi českými a anglickými předškoláky. Hodnotí český předškolní systém jako velmi dobrý, ale v Anglii se klade větší důraz na evaluaci a sebereflexi. Spolupráce s rodiči tam funguje velmi dobře. Učitelé v předškolním vzdělávání však nemají v Anglii moc velkou prestiž.

učitelka ; předškolní výchova ; mateřská škola ; jesle ; komparace ; sebehodnocení ; režim dne ; zkušenost ; rodiče ; spolupráce ve výchově ; Anglie ; zahraniční zkušenosti

<http://katalog.npmk.cz/documents/521288>

7.

Naučme se rozvíjet osm měkkých dovedností podle metodiky Skills Builder : detailní představení třetí dovednosti - "schopnost řešit problémy" / [Let's learn to develop eight soft skills according to the Skills Builder methodology : detailed introduction of the third skill - "problem solving ability"] / Romana Šloufová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky – ISSN 2336-3436 -- Roč. 8, č. 5 (2021), s. 24-26.

<https://www.scholaempirica.org/skills-builder/>

Měkké dovednosti (Skills Builder) a jejich rozvoj u dětí a mladých lidí se v současné době dostávají do popředí zájmu v souvislosti s diskusí nad změnami systému vzdělávání. Metodiku Skills Builder vyvinuli učitelé a odborníci ve Velké Británii pro žáky ve věku 6-15 let. Pomáhá rozvíjet osm dovedností: 1. schopnost naslouchat, 2. prezentační dovednosti, 3. schopnost řešit problémy, 4. kreativní myšlení, 5. pozitivní nastavení, 6. cílevědomost, 7. vůdčí schopnosti, 8. týmová práce. Předložený text se zaměřuje na třetí dovednost - schopnost řešit problémy.

žák ; osobní předpoklady ; postoj žáka ; schopnost ; schopnost učení ; dovednost ; psychologie osobnosti ; psychologie učení ; sociální interakce ; metodika ; zpětná vazba ; Skills Builder ; řešení problémů ; věk 6-15

<http://katalog.npmk.cz/documents/521437>

8.

Nejen pedagog, ale také mírotvorce : oslavy výročí J. A. Komenského poznamenaly překážky / [Not only an educator, but also a peacemaker : the celebrations of J. A. Comenius anniversary were marked by obstacles] / Markéta Pánková ; Jaroslava Štefflová – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 125, č. 11 (2022), s. 7-8.

Rozhovor s ředitelkou Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského Markétou Pánkovou, koordinátorkou oslav výročí J. A. Komenského. V úvodu rozhovoru reaguje na současnou situaci, kdy probíhá válka na Ukrajině (březen 2022). Jak se muzeum a knihovna zapojuje do pomoci ukrajinským školákům. Současná situace se odrazí i v přístupu k oslavám výročí Komenského, jehož dílem prolíná boj za lepší společnost, touha po životě v míru. Markéta Pánková dále hovoří o realizaci oslav, které byly zahájeny v roce 2020 (zároveň poznamenány pandemií) a ukončeny budou na podzim 2022, a také o své publikaci Jan Amos Komenský v kostce.

muzeum ; muzeopedagogika ; knihovna ; pedagogická knihovna ; forma výuky ; informační pomůcka ; výstava ; encyklopedie ; válka ; sociální konflikt ; výchovné působení ; spolupráce ve výchově ; Komenský, Jan Amos, ; Komenský, Jan Amos, ; Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (Praha, Česko). ; výročí ; oslava ; 2020-2022

<http://katalog.npmk.cz/documents/521773>

9.

Od branné výchovy k ochraně lidských životů : nahlédnutí nejen do expozic věnovaných vzdělávání / [From national defence education to the protection of human lives : insight not only into expositions dedicated to education] / Jaroslava Štefflová – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 124, č. 31 (2021), s. 11-13.

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského v Praze představuje novou výstavu s názvem Škola a válka, s podtitulem Branná výchova v české škole. Pracovník muzea Roman Škoda hovoří o tom, jak probíhaly přípravy výstavy, o doprovodném programu a také o tom, jak byla výstava veřejností přijata. Dále informuje o dalších aktivitách a projektech, které nyní muzeum pedagogické i široké veřejnosti nabízí a jaké akce plánuje do budoucna.

branná výchova ; škola ; válka ; obsah výchovy ; vzdělávání ; muzeum ; muzeopedagogika ; výstava ; učební pomůcka ; historické hledisko ; Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (Praha, Česko).

<http://katalog.npmk.cz/documents/521309>

10.

Partneři, ne soupeři : možnosti efektivní spolupráce rodiny a školy / [Partners, not rivals : opportunities for effective cooperation between family and school] / Radmila Dačevová – cze

In: Rodina a škola [cze] -- ISSN 0035-7766 -- Roč. 68, č. 10 (prosinec) (2021), s. 10-11.

Kladný vztah mezi rodinou a školou je složitý proces, který ovlivňuje řada podmínek. Autorka ukazuje možnosti jeho budování na základě jasných požadavků, vstřícné komunikace a přátelské atmosféry. V praxi se osvědčuje adaptační kurz, kterého se účastní nejen děti, ale i rodiče a učitel. Navazovat mohou další společná setkání v průběhu celého školního roku. Třídní schůzky je možno pojmout netradičně, například formou tzv. tripartity. Pro podporu spolupráce se osvědčily i různé exkurze, sportovní, kulturní a vzdělávací akce, elektronická média, rodičovské kavárny. Důležitá je otevřená komunikace, respekt a partnerský přístup.

škola ; rodina ; spolupráce ; společenské vztahy ; vztah rodiče-škola ; vztah rodiče-učitel ; spolupráce ve výchově ; třídní schůzka ; školní adaptace ; společenství ; komunikace ; sociální dovednost ; interpersonální vztahy ; tripartita

<http://katalog.npmk.cz/documents/521445>

11.

Podpora vhodného chování při online výuce = Support for appropriate behaviour in online teaching / [] / Anna Kubičková, Marta Štrinclová, Lenka Felcmanová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Speciální pedagogika : časopis pro teorii a praxi speciální pedagogiky -- ISSN 1211-2720 -- Roč. 31, č. 1-2 (2021), s. 65-80.

Popsány jsou možnosti využití konceptu pozitivní podpory chování (PBIS - Positive Behavior Intervention and Support) jakožto souboru metod určených k podpoře vhodného chování žáků během distanční výuky při realizaci vzdělávacího procesu s využitím online platform. Popsána je zejména podpora I. úrovně PBIS, tedy možnosti prevence nevhodného chování a principy preventivní podpory chování v rámci celého třídního kolektivu. II. a III. úroveň (podpora pro žáky s SVP, resp. se závažnými problémy v chování) jsou v textu pouze krátce představeny.

distanční vzdělávání ; chování ; chování žáka ; postoj žáka ; jednání ; žák ; zákrok ; pozitivní psychologie ; klima třídy ; kázeň ; informační technologie ; sociální prevence ; online výuka ; pozitivní podpora chování ; uzavření škol ; pandemie ; 2020

<http://katalog.npmk.cz/documents/521566>

12.

Profesní identita studentek učitelství pro mateřské školy a její odraz v portfoliu = Professional identity of pre-service kindergarten teachers and its reflection in their portfolios / [] / Veronika Rodová, Zora Syslová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogická orientace -- ISSN 1211-4669 -- Roč. 31, č. 1 (2021), s. 35-69.

Úvodní část studie je věnována teorii učitelského vzdělávání a analýze pojmu portfolio. V hlavní části studie jsou uvedeny výsledky akčního výzkumu, který byl zaměřen na sledování vlivu kurzu Tvorba profesního portfolia na rozvoj profesní identity studentek. Výsledky ukazují, jak kooperativní aktivity a vrstevnické hodnocení rozvíjejí interpersonální dovednosti studentek, podporují jejich sebedůvěru a prohlubují porozumění funkci portfolia jako prostředku sebevyjádření a jejich profesního růstu. Uvedeny jsou také čtyři individualizované portréty studentek, které využily portfolia při státní závěrečné zkoušce.

student učitelství ; student ; vysoká škola pedagogická ; mateřská škola ; předškolní výchova ; profesní příprava ; pedagogické povolání ; portfolio ; vzdělávání učitelů ; výsledek výzkumu ; kurz ; hodnocení ; interpersonální vztahy ; sociální dovednost ; sebedůvěra ; závěrečná zkouška ; profesní rozvoj

<http://katalog.npmk.cz/documents/521404>

13.

Srovnání koncepce finanční gramotnosti ČR a vybraných států USA = Comparison of the financial literacy concept of the Czech Republic and selected states of U.S. / [] / Karel Ševčík - - cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogická orientace -- ISSN 1211-4669 -- Roč. 31, č. 1 (2021), s. 97-122.

Autor analyzuje a srovnává standardy finanční gramotnosti, které představují stěžejní dokumenty pro finanční vzdělávání v České republice a ve vybraných státech USA (Utah, Virginie, Tennessee). Výsledky srovnání ukazují na nedostatečnou obsáhlost a návodnost standardů finanční gramotnosti v Česku, stejně jako je u nich kladen nižší důraz na témata týkající se povolání a makroekonomických poznatků. U českého standardu finanční gramotnosti převládají kognitivně méně náročné aktivity, což obecně platí i u standardů Utahu a Virginie. V současnosti převažují u žáků teoretické poznatky nad praktickými schopnostmi, proto je důležité vést je k hlubšímu porozumění problematice a klást důraz na rozvoj finančních znalostí ve spojení s komplexnějšími a reálnějšími situacemi.

finanční gramotnost ; finanční vzdělávání ; obsah výchovy ; komparace ; srovnávací analýza ; výsledek výzkumu ; koncepce ; dokument ; profese ; trh práce ; ekonomika ; dovednost ; kurikulum ; Česko ; Spojené státy americké ; Virginie ; Utah ; Tennessee ; standardy vzdělávání ; makroekonomie ; praktická výuka ; praktická cvičení

<http://katalog.npmk.cz/documents/521418>

14.

Volby jako téma pro výuku geografie = Elections as a topic for teaching geography / [] / Ivana Havlíňová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Geografické rozhledy : výuka a popularizace geografie, ekologická výchova -- ISSN 1210-3004 -- Roč. 31, č. 3 (2021/2022), s. 24-27.

Představení voleb v procesu výuky slouží jako důležitý prostředek výchovy k občanství. Volby jako téma vyučování jsou výzvou pro učitele k hledání vhodných metodicko-didaktických postupů. Téma se vyznačuje silnou interdisciplinarností a je vhodné k začlenění i do vyučovacího předmětu zeměpisu. Článek nabízí některé možné přístupy, ve kterých zohledňuje rovněž výsledky voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2021.

volby ; parlament ; výuka ; učitel ; vyučovací předmět ; zeměpis ; občanská výchova ; didaktika ; metodika ; mezioborový přístup ; Česko. ; Česko ; 2021

<http://katalog.npmk.cz/documents/521189>

15.

Znalosti a zkušenosti žáků s lehkým mentálním postižením v oblasti sexuality a sexuální výchovy = Knowledge and experience of pupils with mild intellectual disabilities in the field of sexuality and sex education / [] / Zdeňka Kozáková, Petra Hermanová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Speciální pedagogika : časopis pro teorii a praxi speciální pedagogiky -- ISSN 1211-2720 -- Roč. 31, č. 1-2 (2021), s. 41-56.

Výzkum byl zaměřen na znalosti a zkušenosti žáků s lehkým mentálním postižením na druhém stupni základní školy v oblasti sexuality a zjišťoval, nakolik je sexuální výchova zařazena do výuky. Z výzkumu vyplynulo, že se žáci tématům sexuální výchovy věnovali ve škole poměrně málo a informace, které získali, nejsou dostatečné. Pedagogové i žáci uvádějí, že by měla být sexuální výchově ve škole věnována větší pozornost a že témata sexuality by měla být zařazována do výuky častěji.

speciální pedagogika ; speciální školství ; speciální škola ; základní škola ; druhý stupeň ; znalost ; úroveň vědomostí ; žák ; lehká mozková dysfunkce ; sexualita ; sexuální výchova ; výsledek výzkumu ; zkušenost ; výuka ; lehké mentální postižení

<http://katalog.npmk.cz/documents/521519>